

Gerharda ontdekte in de schuldsanering haar kracht

‘NU HELP IK ANDEREN MET HUN BUDGET!’

Een baan, een huis, een man en een kindje op komst: Gerharda van Dam (35) had alles op de rails. Een faillissement vormde echter het begin van een moeilijke periode. Drie jaar lang zat het gezin in de schuldsanering en moesten ze rondkomen van een minimum. Gerharda putte er inspiratie uit: inmiddels staat ze als budgetcoach andere mensen met financiële problemen bij.

Tekst: **Sofie Rozendaal**
Fotografie: **Cheeseworks**

Hoe zag je leven eruit vóór het faillissement?

Ik had een druk, maar gelukkig leven. Mijn ex-man en ik waren toen nog getrouwd. Hij runde een bedrijf en ik werkte fulltime als secretaresse. Ik hielp hem veel, maar het was zijn zaak. Alles liep gewoon goed. We werkten samen toe naar een toekomst met alles erop en eraan. Inclusief een kindje, want niet lang voor het misging, raakte ik zwanger van onze dochter en daar waren we zielsgelukkig mee.

Wat gebeurde er toen?

Het bedrijf maakte niet de ontwikkelingen door die we wilden en de kosten liepen te hoog op. Daardoor kregen we schulden, waardoor we uiteindelijk moesten besluiten om met het bedrijf te stoppen. Het duurt wel even voor je zo'n besluit kunt nemen. Het trekt emotioneel een zware wissel op je. Het voelt alsof je hebt gefaald en je weet niet precies wat je boven het hoofd hangt. Omdat het een eenmanszaak was, konden we een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, de WSNP. Zodoende kwamen we in de schuldhulpverlening terecht. Daar waren we blij mee, want een faillissement had ons de rest van ons leven kunnen achtervolgen. Nu was er in ieder geval een lichtje aan het einde van de tunnel. ▶

‘Als je in een hoekje gaat zitten huilen, wordt het alleen maar erger’

'Het werd voor mij echt een uitdaging om zo min mogelijk geld uit te geven. En ik werd er ook steeds creatiever in'

Hoe zag dat proces van schuldhulpverlening er in de praktijk uit?

Allereerst werd er naar ons financiële plaatje gekeken. We hadden het geluk dat mijn man snel een nieuwe baan vond, waardoor we het saneringstraject in konden. Gedurende drie jaar moesten we een heel groot deel van onze inkomsten afstaan. Er bleef weinig over, we moesten zien rond te komen met het minimale. We hadden zo'n driehonderd euro leefgeld, waarvan we de boodschappen, kleding en alle extra's moesten kopen. Tot overmaat van ramp raakte ik mijn baan ook nog kwijt en dat terwijl we een klein kindje hadden! Het was dus een heftige periode. Dit wil je gewoon niet meemaken.

Hoe ging je daarmee om?

Eigenlijk gewoon doorgaan, je moet wel. Natuurlijk zijn er momenten waarop je het niet meer ziet zitten, maar gelukkig ben ik positief ingesteld. Als er problemen zijn, schakel ik in de praktische modus en ga ik handelen. Aanpakken dus, dingen doen. Als je in een hoekje gaat zitten huilen, wordt het alleen maar erger. Daarom heb ik mijn schouders eronder gezet en er alles aan gedaan om er het beste van te maken. Mijn ex-man had dezelfde instelling, hij werkte zo hard als hij kon. Ik hield me voornamelijk bezig met het zoeken naar een baan en met onze uitgaven. Ik ging het als een sport zien om zo min mogelijk geld uit te geven. Daarin werd ik steeds creatiever.

Kun je wat voorbeelden geven?

Je gaat op zoek naar allerlei mogelijkheden om te besparen. In de winter droegen we in huis vesten en pantoffels

en hielden we de verwarming een graad lager. In de supermarkt kocht ik veel grootverpakkingen, ook van vlees en groente. Dat vroer ik vervolgens in, zodat we even vooruit konden. Ook vroeg ik het krantje *Lekker in het leven* aan, want daar zitten altijd veel kortingsbonnen in. Die gebruikte ik vooral voor de luiers van mijn dochter. De kortingsacties in de winkels hield ik goed in de gaten. Als er iets in de aanbieding was wat we veel gebruikten, sloeg ik extra in. Ik verdiepte me erg in de boodschappen. Ik hield precies bij wat alles in de winkel kostte. Ik vergeleek niet alleen de prijs, maar ook de inhoud van de verpakkingen. Want ook dat kan behoorlijk schelen! En als ik boodschappen ging doen, maakte ik van tevoren een lijstje waar ik me strikt aan hield. Zo wist ik precies hoeveel ik zou uitgeven en liet ik me niet verleiden tot het kopen van dingen die we niet echt nodig hadden. Dat hielp ons als gezin en het gaf me een bepaalde voldoening. Anderzijds was het ook erg confronterend. Je hebt net een kleine en eigenlijk wil je gewoon genieten zonder je zorgen te hoeven maken om geld! Gelukkig weet je dat er een einde aan komt. Daar hield ik me aan vast.

Hoe reageerde jullie omgeving op de situatie?

We hebben ontzettend veel geluk gehad met de lieve mensen om ons heen. Iedereen die ons kende, was op de hoogte en ze hadden allemaal begrip voor de situatie. Ze wisten hoe hard we hadden gewerkt en dat we er niets aan konden doen. We kregen veel hulp. Soms werden we getraakteerd of kregen we spullen, zoals kleding of speelgoed voor mijn dochttertje. Dat was heel fijn, want alle beetjes hielpen.

Voorheen was je een zelfstandige vrouw. Vond je het niet moeilijk om spullen van anderen aan te nemen?

Niet echt, maar dat komt waarschijnlijk door mijn jeugd. Ik heb drie oudere zussen, dus ik was het wel gewend dat ze spullen naar mij doorschoven. Binnen onze familie is dat heel gebruikelijk, andersom geef ik net zo graag dingen weg. Maar tegenover de buitenwereld is er in het begin wel sprake van een soort schaamte voor je situatie. Toegeven dat je in de schuldsanering zit, voelt als een nederlaag. Daar moet je je overheen zetten, want in feite kan het iedereen overkomen.

Uiteindelijk heeft deze negatieve situatie jou op een positieve manier geïnspireerd.

Zo min mogelijk geld uitgeven voelde als een uitdaging. Ik was er elke dag mee bezig en ik bleek er heel goed in te zijn. Administratie lag mij altijd al goed, dus daar zal het ook mee te maken hebben gehad. In die periode keek ik graag naar tv-programma's zoals *Een dubbeltje op zijn kant*, waarbij mensen met financiële problemen worden geholpen. Toen ik na een jaar nog steeds geen baan had gevonden, kreeg ik ineens een idee: ik wilde budgetcoach worden! Het leek me fantastisch om vanuit mijn eigen ervaringen andere mensen te helpen. Mijn omgeving zag het ook helemaal zitten. "Dat is echt iets voor jou", hoorde ik van veel kanten. Zodoende ben ik de opleiding gaan volgen en een paar maanden later ben ik voor mezelf begonnen.

Een eigen bedrijf brengt meer risico's met zich mee dan werken in loondienst. Was je niet bang om weer hetzelfde mee te maken?

In het begin wel en daarom heb ik er alles aan gedaan om de risico's zo klein mogelijk te houden. Ik ben bijvoorbeeld vanuit huis begonnen, waardoor ik niet veel kosten hoefde te maken. De voordelen van een eigen zaak wogen daarvoor op tegen de nadelen. Ten eerste kon ik eindelijk aan het werk. Verder deed ik iets wat ik superleuk vond en kon ik zelf mijn uren indelen, zodat ik veel bij mijn dochter kon zijn. Het paste dus perfect bij mij.

Waarom vond je het belangrijk om dit werk te gaan doen?

Er zijn veel mensen die in de financiële problemen raken, zeker in deze tijd. Mensen die het overzicht kwijt zijn en niet weten waar ze moeten beginnen. Als budgetcoach kan ik ze niet alleen helpen om alles op een rijtje te zetten, maar ik bied ook een luisterend oor. Instanties doen dat niet, daar ben je vaak niet meer dan een nummer. Terwijl mensen juist zo'n behoefte hebben aan persoonlijk advies, iemand die naast ze staat en ze ondersteunt. Dit werk gaat dus veel verder dan rekenen en administratie. Het is eigenlijk begeleiding op alle vlakken.

Wat is je missie?

Mensen zelfredzaam maken. Ik wil bewustzijn creëren en handvatten geven. Hoe kun je het best met geld omgaan? Wat kan ik wel be-

steden en wat niet? Daarnaast wil ik meegeven dat mensen niet bij de pakken neer moeten gaan zitten of hun kop in het zand moeten steken. Het is heel erg belangrijk om geldzaken zo snel mogelijk aan te pakken. En durf om hulp te vragen. Schaamte is nergens voor nodig.

Toen je net begon met je bedrijf, zijn jij en je man uit elkaar gegaan.

Ja. We waren te veel uit elkaar gegroeid. Het faillissement zal daar ongetwijfeld mee te maken hebben gehad. We hebben er nu allebei vrede mee, maar dat maakt het niet minder heftig. Zo'n afscheid doet gewoon ontzettend pijn. Het drong tot me door dat ik er nu echt alleen voor stond. Ik heb mijn tanden in mijn bedrijf gezet en keihard gewerkt om het tot een succes te maken. En dat is gelukt, want uiteindelijk ging het zo goed dat ik zelfs een kantoorruimte kon huren.

Lukte het om binnen de termijn van drie jaar uit de schuldhulpverlening te komen?

Ja, en dat was een grote opluchting. Het traject was helemaal goed verlopen en we kregen de 'schone lei'-verklaring. Dat betekent dat je echt klaar bent en niets meer hoeft af te dragen. Het was fantastisch om de schuldhulpverlening af te ronden. Je kunt het achter je laten en echt verder met je leven.

Hoe kijk je nu terug op die periode van schuldhulpverlening?

Ik zie het als een groot leerproces. Er is ontzettend veel gebeurd en dat heeft me een spiegel voorgehouden. Wie ben ik? Wat wil ik doen? Wat kan ik doen? Hoe is dit allemaal ontstaan? Met die vragen ga je aan de slag. Daardoor heb ik mezelf veel beter leren kennen. En nu doe ik daar mijn voordeel mee, want ik ben heel gelukkig.

Je hebt jarenlang heel zuinig moeten leven. Hoe ga je nu met geld om?

Eerlijk gezegd heb ik wel een soort tic overgehouden aan die jaren. Ik ben nog steeds erg bedachtzaam als het gaat om geld. Ik heb al mijn financiën op een rijtje. Ik houd precies bij wat ik uitgeef en wat er binnenkomt. Als ik iets wil kopen, denk ik goed na en zet ik de voor- en nadelen op een rijtje. Heb ik het echt nodig? Voegt het iets toe? Ik geef mezelf nog steeds een budget waarvan ik probeer te leven. Als ik iets bijzonders wil doen, spaar ik daarvoor. Ik ben dus absoluut niet ►

'Ik heb wel een tic overgehouden aan die jaren. Ik ben nog steeds erg voorzichtig met geld'

'Nog altijd ga ik heel bewust met mijn geld om. Zo vraag ik me steeds af of ik iets wel echt nodig heb. En ik houd al mijn uitgaven goed bij'

iemand van spontane aankopen. Ook zoek ik geen troost in de vorm van winkelen of door mezelf ergens op te trakteren. Ik doe dat soort dingen wel, maar alleen als ik erop voorbereid ben en als het in het plaatje past.

Waarom hebben zo veel mensen eigenlijk financiële problemen?

In eerste instantie door de crisis. Er zijn ontzettend veel ontslagen gevallen en veel mensen komen niet aan een nieuwe baan. Ook wordt alles duurder, terwijl de salarissen nauwelijks stijgen. Het overgrote deel van mijn cliënten heeft daarmee te maken, maar er zijn natuurlijk nog veel meer oorzaken. Er zijn ook schrijnende gevallen: mensen die ziek worden of hun partner verliezen, echtscheidingen, noem maar op. Die mensen zitten ineens in de problemen, zonder dat ze er iets aan kunnen doen. Maar er zijn ook mensen die gewoon

geen feeling voor financiële zaken hebben of onoplettend zijn. Mensen die 'geen zin' hebben om alles uit te rekenen en daardoor snel te veel kopen. Creditcards zijn daarbij heel gevaarlijk. Je geeft dan geld uit dat je niet hebt. Zo ook met online shoppen: je kunt van alles inslaan, terwijl je vaak pas achteraf

'Ik geef mijn dochter mee dat het leven geld kost en dat je daarvoor moet werken'

hoeft te betalen. We leven dus in een maatschappij waarin het ons enerzijds heel makkelijk wordt gemaakt om geld uit te geven, maar anderzijds hebben we steeds minder te besteden. Door die tegenstrijdigheid ontstaan veel problemen, bij jong en oud.

Je hoort weleens dat jongeren niet goed met geld kunnen omgaan. Wat is jouw visie daarop?

Daar ben ik het mee eens. Er zijn veel te veel verleidingen, reclames worden opdringeriger en intenser. Jongeren worden aan alle kanten gelokt: de mobieltjes, de abonnementen en leningen die makkelijk afgesloten kunnen worden... Vaak hebben ze geen idee waar ze aan beginnen. Daarnaast zijn

jongeren ook gevoelig voor het 'erbij willen horen'. Als de één een merkbroek heeft, wil de ander die ook. Koste wat kost. Vóór de crisis was er een lange periode waarin het goed ging en waarin van alles kon. Nu moeten de teugels weer worden aangetrokken, maar een hele generatie is dat niet gewend. Ik denk dat veel jongeren daar tegenaan lopen. Ze zijn opgegroeid in een welvarende wereld, maar nu ziet die wereld er heel anders uit. Het heeft volgens mij dus ook met een stukje opvoeding te maken.

Breng je je dochter ook het nodige bij over geld?

Dat doe ik zeker. Ze is nu zes jaar oud en ik probeer haar bewust te maken van geld. Ze krijgt zakgeld, waar ze wat karweitjes voor moet doen, zoals helpen bij het dekken van de tafel en haar bedje opmaken. Vervolgens doen we die centjes in een spaarpot en daar mag ze af en toe iets van kopen. Doordat ze zelf dingen betaalt, is ze zich bewust van hoe het werkt. Als je het één koopt, kun je het andere niet kopen. Een tijdje geleden zag ze in een winkel een stokpaardje dat ze graag wilde hebben. Ze had geen spaarcentjes bij zich, daarom schoot ik het voor. Maar toen we eenmaal thuis waren en ze het terug moest betalen, vond ze dat toch niet zo leuk. Ze was meer kwijt dan ze had gedacht! Ik hoop dat ze op deze manier goed met geld leert omgaan. Ik geef haar mee dat het leven geld kost en dat je daarvoor moet werken. Hopelijk heeft ze daar iets aan in de toekomst. Want ik wil natuurlijk het liefst dat ze een zo zorgeloos mogelijk leven krijgt, ook op financieel gebied.

Wat is het belangrijkste dat je door de schuldhulpverlening hebt geleerd?

Dat ik alles aankan. Ik ben veel sterker dan ik dacht. Er is in de afgelopen jaren ontzettend veel gebeurd. Mijn leven heeft totaal op zijn kop gestaan, maar ik ben er sterker uitgekomen. Door mijn ogen niet voor problemen te sluiten, maar alles aan te pakken, ben ik heel ver gekomen. Daar ben ik dankbaar voor. Het heeft me zelfvertrouwen gegeven. En dat neem ik de rest van mijn leven mee. ■

De website van Gerharda vind je hier:
www.budgetbegeleiding.nu